

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ ԶԵՌԱԳՐԵՐԻ ԱՃՐ. 1985—1993 թթ.

Մաշտոցի անուան Մատենադարանի ձեռագրական հաւաքածուները 1985 թ. յոնուարի սկզբից ի վեր (ութ տարի եւ ինը ամսուայ ընթացքում) աճել են 541 միաւորով եւ 1993 թ. սեպտեմբերի 30-ի դրութեամբ ամփոփում են 16716 ձեռագիր:

Այսպէս.

Համարածուներ	Առ. 31. Ժ.Բ. 1984 թ.	Առ. 30. Թ.՝ 1993 թ.	Աճը
1. Հայերեն ձեռագրեր	10927	11037	110
2. Հայերեն նոր ձեռագրեր	262	305	43
3. Հայերեն հմայիլներ	395	428	33
4. Հայերեն պատասխեներ	2039	2094	55
5. Արարտառ ձեռագրեր	2092	2205	113
6. Արարտառ հմայիլներ	36	39	3
7. Արարտառ պատասխեներ	124	130	6
8. Այլալեզու ձեռագրեր	185	341	156
9. Այլալեզու պատասխեներ	113	137	22
Ընդամենը	16175	16716	541

Որպէս շնորհակալութեան եւ երախտադիտութեան արտայալութիւն, ստորեւ, այրենական կարգով, ներկայացնում ենք 1985—1993 (մինչեւ սեպտեմբերի վերջ) թուականների ընթացքում Մաշտոցեան Մատենադարանին ձեռագրեր նուիրաբերած անձանց, հաստատութիւնների եւ նրանց նուիրած ձեռագրերի անունները (Մատենադարանում ձեռագրերի ստացած համարներով հանդերձ):

1. Աղատիսաննան Յովսեփ, Վալանս, 1993 թ.—1. Աւետարան, 1329 թ., Հայ. Հմբ¹ 11027:

2. Աղամալեան Արտուշ, Ավստրալիա, 1991 թ.—1. Աւետարան, ԺԵ դ., Հայ. Հմբ 11016:

3. Աճեմեան Շահե արքեպո., Երուսաղէմ, 1993 թ.—1. Աւետարան, 1337 թ., Հայ. Հմբ 11025:

4. Այվազեան Անդրանիկ վ., Քամիշլի, Սիրիա, 1985 թ.—1. Ֆիք (Աստուածարանութիւն), ԺԵ դ., Արարտառ ձեռ. Հմբ 2099, 2. Մեկնութիւն Ղուրանի, ԺԵ դ., Արարտառ ձեռ. Հմբ 2100, 3. Հաղիսներ (սուննա), ԺԵ դ.,

¹ Հմբ անձայնաւոր համառոմամբ նկատի ունենք արեւելահայերէն համար (=արեւմբառահայերէն՝ թիւ) բառը:

Արարատառ ձեռ. Հմբ 2101, 4. Քերականութիւն, ԺՌ դ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2102, 5. Թափսիր ուլ Կուրան (կրօնական), ԺՌ դ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2103, 6. Քերականութիւն, 1696 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2104, 7. Կառլ Աքմադ, 1604 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2105, 8. Կրօնական, 1854—5 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2106, 9. Աղօթազիրք, 1863 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2107, 10. Քերականութիւն, 1819 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2108, 11. Ֆիքչ (Աստուածարանութիւն), 1897 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2109, 12. Ղուրան, ԺՌ դ., Արար. ձեռ. Հմբ 2165, 13. Քերականութիւն, ԺՌ դ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2165, 14. Քերականութիւն, 1628 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2176, 15. Ժամագիրք (ասորերէն), ԺԷ դ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 194, 16. Ժամագիրք (ասորերէն՝ մասն), Ասորերէն պտուկ. Հմբ 20:

5. Անձաւախոյզների խումբ Հայաստանի Աշխարհագրական ընկերութեան, 1986 թ.—1. Շարակնոց, ԺԳ դ., Հայ. Հմբ 10965:

6. Աշճեան Մեսրոպ արքեպոս, նիւ եօրք, 1992 թ.—1. Աւետարան, ԺԳ դ., Հայ. Հմբ 11020:

7. Աւետումեան Յովսէփ, Լոնգոն, 1985 թ.—1. Բնտանեկան տարեգրութիւն Յովսէփայ և Մարկոսայ Դահրաշեանց, 1786—1862 թթ., Հայ. Հիմնական Հմբ 10943:

8. Բամպակեան Հրանտ, Միլան, 1989 թ.—1. Ժողովածու, ԺԷ դ., Հայ. Հմբ 11006, 2. Պատմութիւն ներկայի պատերազմի ընդ մէջ Ռուսիայի և Օսմանցւոց դրանն, Հոր. Երկրորդ, ԺՌ դ. (1772-ից յետոյ), Հայ. Հմբ 11007:

9. Բամպուքճեան Գէորգ, Կ. Պոլիս, 1985 թ.—1. Պատմութիւն Հայ ձայնագրութեան Արիստակիսի քահանայի Հիսարլեան, 1909 թ., Հայ. նոր Հմբ 263:

10. Բանդոյեան Մինաս, Ալեքսանդրիա, Եզիպոսոս, 1987 թ.—1. Գիրք Եսթերի (Երրայերէն տորա), ԺՌ դ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 195:

11. Բալլամեան Տիրուժի (Մարո), Երեւան, 1988 թ.—1 Ախտարք, ԺՌ դ., Հայ. նոր Հմբ 274:

12. Բելառուսի պետական գրադարան, Մինսկ, 1986 թ.—1. Ճառընտիր, 1629 թ., Հայ. Հմբ 10960, 2. Սաղմոսարան, ԺԷ դ., Հայ. Հմբ 10961, 3. Պողոս Սէներեան, Խօսակցութիւն բարոյական կամ Գիրք Խօսակցութեանց, ԺԷ դ., Հայ. Հմբ 10962:

13. Գարոյեան-Գույումճեան Անժէլ և Գույումճեան Տիգրան, Փարիզ, 1987, 1991 թթ.—1. Հմայիլ (Եթովպերէն), ԺԷ—ԺՌ դդ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 196, 2. Հմայիլ (Եթովպերէն), Այլալեզու ձեռ. Հմբ 202:

14. Գալեան Ալֆրէդ, Երեւան, 1987 թ.—1. Հէքիմարան, ԺՌ դ., Հայ. Հմբ 10978:

15. Գասապեան Արմէն, Հալէպ, 1989 թ.—1. Ղուրանի մեկնութիւն, 1822 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2173, 2. Բառազիտութիւն, ԺՌ դ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2174:

16. Գարագոշ Արշակ, Կանի, Ֆրանսիա, 1991 թ.—1. Պատարագամատոյց (լատիներէն), ԺՌ դ., Այլալեզու ձեռ. Հմբ 204:

17. Գարեգին Բ. Սարգսիսեան, կաթողիկոս Մեծի տանն Կիլիկիոյ, Անթիւիաս 1989 թ.—1. Կիւրէղ Աղեքսանդրացի, Գիրք պարագմանց, 1691 թ., Հայ. Հմբ 10998:

18. Գէորգիան Աստղիկ, Երեւան, 1990 թ.-1. Զալյագրեալ Հոգեւոր երդ (աստիներէն), ժիշտ դ., Լատ. պտոկ. Հմբ 24:
19. Գէորգիան Մինաս, Արտաշաւան զիւղ Աշտարակի, 1986 թ.-1. Հմայիլ, ժիշտ դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 405, 2. Հմայիլ, ժիշտ դ., Հայ. հմայիլ Հմբ 406, 3. Հմայիլ (մասն) ժիշտ դ., Հայ. պտոկ. Հմբ 2058:
20. Գէորգիան Նիկոլայ Խաչիկի, Երեւան, 1985 թ.-1. Հմայիլ (վրացերէն), ժիշտ դ., Ալլալեզու ձեռ. Հմբ 186:
21. Գէորգիան Տիգրան, Կահիրէ, 1987—1988 թթ.-1 Յովսէփ Ազնաւոր, Համայնագիտական բառարան ճարտարապետութեան, 1920-ականք, Հայ. նոր Հմբ 268, 2. Յովսէփ Ազնաւոր, ճարտարապետին առձեռն բառարանը՝ Քրանսահայ, 1920-ականք, Հայ. նոր Հմբ 271:
22. «Դթութիւն» բարեգործական միութիւն, 1992 թ. Երեւան—տե՛ս Տէր-Պետրոսեան լիւոն:
23. Գույումճեան Տիգրան—տե՛ս Գարոյեան-Գույումճեան Անժէլ:
24. Դէմիր-Կապուլեան Անդրէ, Ռոբէր եւ Աննա-Մարի, Գրինորլ, Ֆրանսիա, 1992 թ.-1. Գրիգորի Տաթեւացոյ Գիրք Հարցմանց, 1410 թ., Հայ. Հմբ 11019:
25. Զաքիան Հայկ, Աթէնք, 1986 թ.-1. Սաղմոսարան, ժիշտ դ., Հայ. Հիմնական Հմբ 10963:
26. Եազմաճեան Արմէն, Գերմանիա, 1990 թ.-1. Տօնացոյց եւ Պարզատումար, ժիշտ դ., Հայ. Հմբ 11012:
- 26ա. Երկանեան Վահան եւ Յովհաննիսեան լիւոն (դպրոցականներ), Երեւան, 1988 թ.-1 Հմայիլ, 1680 թ., Հայ. հմայիլ Հմբ 421:
27. Էղիարեան Յովիկ, Լոնդոն, 1985 թ.-1. Հաքիմարան, ժիշտ դ., Հայ. Հմբ 10929, 2. Պատարագամատոյց, ժիշտ դ., Հայ. Հմբ 10930, 3. Յակոբայ Նալեան Կտակ շարշարանաց, ժիշտ դ., Հայ. Հմբ 10931, 4. Զադ-օլ-Մասդ, Հիշ. 1241 թ., Արաբատառ ձեռ. Հմբ 2094, 5. Ղուրան, Հիշ. 1271 թ., Արաբատառ ձ. ո. Հմբ 2095, 6. Սահիֆէ Սաշչաղիէ (գրանի աղօթագիրք), ժիշտ դ., Արաբատառ ձեռ. հ. Հ. 2096:
28. Էջմիածնի կաթողիկոսարանի մատենադարան, Էջմիածնին, 1987 թ.-1 Հմայիլ (մասն), ժիշտ դ., Հայ. պտոկ., Հմբ 2059:
29. Թառումիան Արտաշէս, Երեւան, 1989 թ.-1. Սաղմոսարան, 1646 թ., Հայ. Հմբ 11009, 2. Ժողովածու, 1676 թ., Հայ. Հմբ 11010:
30. Թովմասեան Համլէտ, Կումայրի, 1986 թ.—Մաշտոց (մասն), ժիշտ դ., Հայ. պտոկ. Հմբ 2057:
31. Թորոսեան Պերճ եւ Նուարդ, Սան Ֆրանցիսկո, 1989 թ.-1. Աւետարան, ժիշտ, Հայ. Հմբ 10999:
32. Լոքմակէղեան Տիրան, Կ. Պոլիս, 1990 թ.-1. Երդարան մեծիմաստ վարժապետի Գրիգորի Փեշտմալճեան, 1818 թ., Հայ. Հմբ 11011, 2. Ժամագիրք, ժիշտ դ., Հայ. պտոկ Հմբ 2081, 3. Ժամագիրք, ժիշտ դ., Հայ. պտոկ Հմբ 2082, 4. Շարական, ժիշտ դ., Հայ. պտոկ Հմբ 2083, 5. Ճա՞ն (Աստուածածին շրջագայէ ի դժոխս), ժիշտ դ., Հայ. պտոկ Հմբ 2084, 6. Դեղագիրք, ժիշտ դ., Հայ. պտոկ Հմբ 2085, 7. Դեղագիրք, ժիշտ դ., Հայ. պտոկ. Հմբ 2086 8. Դեղերուն զօրութիւն, ժիշտ դ., Հայ. պտոկ Հմբ 2087, 9. Կաղմութիւն մարդոյ (Կասն ստեղծման երիկամանցն եւ ստամօքին), ժիշտ դ., Հայ. պտոկ Հմբ 2088, 10. Տաղ Աստուածածնայ՝ ի Յակոբայ Պարէ Սերաստացոյ, ժիշտ դ., Հայ. պտոկ

Հմր 2089, 11. Դեղադիրք (հայատառ թուրքերէն), ԺԸ դ., Հայ. պտոկ Հմր 2090, 12. Բժշկաբան, ԺԸ դ., Հայ. պտոկ Հմր 2091, 13. Բժշկաբան (Վասն կերակրոց հալելոյն), ԺԸ դ., Հայ. պտոկ Հմր 2092, 14. Քարոզ Ը. շաբաթ տուր, ի վերայ և. մանկանցն վկայից, ԺԸ դ., Հայ. պտոկ Հմր 2093, 15. Երաժշտական (խաղագրեալ), ԺԸ դ., Յուն. պտոկ Հմր 20:

33. Խաչատրեան Պողոս, Երեւան, 1986 թ.—Ժողովածու-Աղօթազիրք, 1754 թ., Հայ. Հմր 10972:

34. Կորիեան Նուրար, Կ. Պոլիս, 1986 թ.—1. Ժամագիրք, ԺԸ դ., Հայ. Հմր 10967:

35. Կարագէօղեան Վարդերէս, Փարփղ, 1985 թ.—1. Ճառնտիր, Հայ. պատառիկ Հմր 2047:

36. Կարապետեան Թագոր (Տագոր), Տուլա, Ռումինիա, 1987 թ.—1. Հմայիլ, ԺԸ դ., Հայ. Հմայիլ Հմր 412:

37. Կարապետեան Պերճ, Լա Զոլա՝ ԱՄՆ, 1985 թ.—1. Տաղաջափութիւն և քերականութիւն, ԺԸ—ԺԸ դր., Արարատառ ձեռ. Հմր 2097, 2. Բանաստեղծութիւն և իմաստասիրական, ԺԸ դ., Արար. պատ. Հմր 69:

38. Կիրակոսեան Մատթէոս, Հրազդան, 1988 թ.—1. Տաղ, ԺԸ դ., Հայ. պտոկ Հմր 2066:

39. Կիւլպէնկեան-Գալֆայեան Միսաք, Փարփղ, 1991 թ. 2—1. Վեցհազարեակ և Ախտարք, ԺԸ դ. վերջ, Հայ. նոր Հմր 286, 2. Լիակատար վիճակաբան ի Դանիէլ մարզարէէ (Ռամզիրք և Ախտարք), ԺԸ դ. վերջ, Հայ. նոր Հմր 287, 3. Ելեւմտից մատեան, 1891 թ., Հայ. նոր Հմր 288, 4. Ելեւմտից մատեան, 1892 թ., Հայ. նոր Հմր 289, 5. Ելեւմտից մատեան, 1894 թ., Հայ. նոր Հմր 290, 6. Ելեւմտից հաշուետեար, 1890 թ., Հայ. նոր Հմր 291, 7. Ելեւմտից տետր, 1893 թ., Հայ. նոր Հմր 292, Ելեւմտից մատեան, 1890 թ., Հայ. նոր Հմր 293, 9. Ելեւմտից տետր, 1894 թ., Հայ. նոր Հմր 294, 10. Ելեւմտից տետր, 1890-ականք, Հայ. նոր Հմր 295, 11. Ելեւմտից տետր, 1890-ականք, Հայ. նոր Հմր 296, 12. Կալուածային հաշիւներ, 1890—1900 թթ., Հայ. նոր Հմր 297, 13. Կալուածային ելեւմտից տետր, ի դ., Հայ. նոր Հմր 299, 15. Հաշիւր, հատակտորք և փաստաթուղթք, ԺԸ դ. վերջ, ի դ. սկիզբ, Հայ. նոր Հմր 300:

40. Հախնազարեան Արմէն, Գերմանիա, 1989 թ.—1. Աւետարան, 1665 թ., Հայ. Հմր 11002, 2. Ներսիսի Շնորհալւոյ Բանք շափաւ ԺԸ դ., Հայ. Հմր 11003:

41. Հայաստանի ԳԱ հիմնակազմ գրադարան, Երեւան, 1986 թ.—1. Մինգաթարատ՝ Ռուպի տայիրէ, 1884—1885 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2162, 2. Մինգաթարատ՝ Ռուպի տայիրէ, 1795—1796 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2163:

42. Հէքիմեան Կարպիս, Կանքերա, 1986 թ.—1. Ժողովածու, ԺԸ դ., Հայ. Հմր 10968, 2. Համայիլ, ԺԸ դ., Հայ. Հմր 10969:

43. Շոլկեսկամպ Ռուդոլֆ, Վուպերտալ, Գերմանիա, 1989 թ.—1. Ֆազիլէթ շիշէյի հիքեայեթէր իլէ տօնանմը (հայատառ թուրքերէն), ԺԸ դ., Հայ. Հմր 11004:

44. Ղազարեան Ալբերտ, Ստեփանակերտ, 1988 թ.—Աւետարան, Ժմբ. 10991:
45. Ղազարեան Վահան, Ռիշմոնդ, ԱՄՆ, 1987 թ.—Հմայիլ, 1830 թ., Հայ. հմայիլ Հմբ. 413:
46. Ղարիբեան Վահագն, Կահիրէ, 1985 թ.—1. Անորոշ (ամհարերէն), Ժմբ. պ., Այլալեղու ձեռ. Հմբ. 189, 2. Անորոշ (ամհարերէն), Ժմբ. պ., Այլալեղու ձեռ. Հմբ. 190:
47. Շիղլէճեան Երանուհի, Ֆրանսիա, 1987 թ.—Միջրան Դաւիթեան, Պատմութիւն Հայոց, 1940-ականք, Հայ. նոր Հմբ. 270:
48. Մախմուրեան Թամարա, Երեւան, 1988 թ.—1. Հմայիլ, Ժմբ. պ., Հմայիլ Հմբ. 414:
49. Մանուկեան Արտակ արքեպիսկոպոս. Թիհրան, 1989 թ.—1. Մաշտոց, Ժմբ. պ., Հմբ. 10996, 2. Բժշկարան, Ժմբ. պ., Հմբ. նոր Հմբ. 276, 3. Գիրք աղօթից վասն ամենայն ցեղ պատահարաց (Հմայիլ), Ժմբ. պ., Հմբ. նոր Հմբ. 277, 3. Բժշկական-Դեղագիրք, Ժմբ. պ., Հմբ. նոր Հմբ. 278, Դեղագիտարան (պարսկերէն), Ժմբ. պ., Արարատառ ձեռ. Հմբ. 2171:
50. Մաքսուդեան Գրիգոր վրդ., Բոստոն, 1990 թ.—Մաղմուարան, Ժմբ. պ., Հմբ. 10952:
51. Միքայէլեան Գառնիկ, Սիդնէյ, 1987 թ.—1. Վահան քհյ. Միքայէլեան, Ոսկի մտքերի ժողովածու, 1969 թ., Հայ. նոր Հմբ. 269:
52. Մկրտիչեան Սարգիս, Հալէպ, 1988 թ.—1. Հմայիլ, Ժմբ. պ., Հմայիլ Հմբ. 419:
53. Մոմձեան Յակոբ, Մոնմորանսի, Ֆրանսիա, 1991 թ.—1. Հայաստան մէջ մէկ ամիս, 1990 թ., Հայ. նոր Հմբ. 302:
54. Յակոբեան Աշոտ, Երեւան, 1987 թ.—1. Պատմութիւն Թովմայի առարկոյն, Ժմբ. պ., Հմբ. պտուկ. Հմբ. 2060, Յիշատակարանք տպ. Աւետարանի, 1687 եւ 1813 թ., Հայ. պտուկ Հ. 2061, 3. Մաշտոց՝ կանոն մկրտութեան եւ բաղման, Ժմբ. պ., Հայ. պտուկ. Հմբ. 2062:
55. Յակոբեան Գէորգ, Կոստանդնուպոլիս, 1989 թ.—1. Անդրէաս Կապադովկացի, Մեկնութիւն Յայտնութեանն Յովհաննու և Ստեփաննոսի լեհացւոյ Բանք իմաստասիրականք եւ աստուածաբանականք, Ժմբ. պ., Հմբ. 11008:
56. Յակոբեան Էմիլ, Թաւրիչ, 1989 թ.—1. Հմայիլ, Ժմբ. պ., Հմայիլ Հմբ. 423, 2. Ժամագիրք (մասն), 1669 թ., Հայ. պտուկ Հմբ. 2080:
57. Յակոբեան Յակոբ, Փարիզ, 1988 թ.—1. Ներսիսի Լամբրոնացւոյ Մեկնութիւն պատարագի, Ժմբ. պ., Հմբ. 10981, 2. Գրիգորի Մազիսարոսի թուղթը, Ժմբ. պ., Հմբ. 10982, 3. Սամուէլի Անեցւոյ Հաւաքմունք ի գրոց պատմագրաց, 1849 թ., Հայ. Հմբ. 10983, 4. Յովհաննու Դրասիանակերտցւոյ Պատմութիւն Հայոց, 1818 թ. Հայ. Հմբ. 10984, 5. Արիստակիսի Լաստիվերացւոյ Պատմութիւն, Ժմբ. պ., Հմբ. 10985, 6. Ժողովածու, Ժմբ. պ., Հմբ. 10986, 7. Քարոզգիրք, Ժմբ. պ. Հմբ. 10987, 8. Գէորգ Միլայիմ օղի, Աստուածաբանութիւն, 1820 թ., Հայ. Հմբ. 10988, 9. Աստուածաբանական ճառ ի վերայ շնորհացն Քրիստոսի, Ժմբ. պ., Հմբ. 10989, 10. Երգարան հոգեւոր երգոց, Շարականք, Ժմբ. պ., Հմբ. նոր Հմբ. 272, 11. Երգարան ծայնագրեալ (յունարէն), Ժմբ. պ., Այլալեղու ձեռ. Հմբ. 198:
58. Յովհաննիսիան Աւո, Նոր-Ջուղա, 1985 թ.—1. Հաշուեմատեան-օրագրութիւն ոմն վաճառականի, Ժմբ. պ., Հմբ. 10936, 2. Հաշուեմատեան ոմն

վաճառականի, 1833—1834 թթ., Հայ. Հմբ 10937, 3. Հաշուեմատեան եկեղեցւոյն Ս. Պետրոսի ի Բումբայի, 1821—1829 թթ., Հայ. Հմբ 10938, 4. Տոմար, ԺԹ դ., Հայ. Հմբ 10939, 5. Ժամանակագրութիւն աղիւակօք, ԺԹ դ., Հայ. Հմբ 10940, 6. Կանոնագիրը և տետր ընդհանուր պատմութեան, ԺԹ դ. կէս, Հայ. Հիմնական Հմբ 10941, 7. Իրրահիմ բէկի ճանապարհորդութիւնը (նոթեր) ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2098:

59. Յովհաննիսեան Լեռն—տե՛ս Երկանեան Վահան:

60. Յովհաննիսեան Հրաշ, Թէհրան, 1989, 1992 թթ.—1. Աւետարան, ԺԹ դ., Հայ. Հմբ 11022, 2. Վրացերէն բացատրական բառարան, ԺԹ դ., Հայ. նոր Հմբ 282, 3. Բառարան Համառօտ ի Հայէ ի ոռւսաց լեզու, ԺԹ., Հայ. նոր Հմբ 283, 4. Բառարան Համառօտ ի վրաց լեզուէ ի ոռւսաց լեզու, ԺԹ դ., Հայ. նոր Հմբ 284:

61. Յովսէփեան Ժիւլիէն, Նիւ Եօրք, 1992 թ.—1. Շարակնոց, ԺԹ դ., Հայ. պտոկ 2094:

62. Յովսէփեան Վանուշ, Լոնդոն, 1993 թ.—1. Արարողութիւն սուրբ Պատարագի, 1931 թ., Հայ. նոր Հմբ 304:

63. Ներսիսեան Արմեն, Երեւան, 1988 թ.—1. Ախտարք, Դեղագիրք, 1815 թ., Հայ. Հմբ. 10993:

64. Ներսիսեան Եզրաս վ., Էջմիածին, 1986 թ.—Մեկնութիւն Սազմոսաց, ԺԹ դ., Հայ. Հմբ 10964:

65. Ներսիսեան Տէր Ներսէս քհյ. (Վրէժ), Լոնդոն, 1985 թ.—1. Գիրք Առակաց, Ը—Ծ դդ., Հայ. պատառիկ Հմբ 2048, 2. Աւետարան ըստ Մատթէոսի, Ը—Ծ դդ., Հայ. պատառիկ Հմբ 2049, 3. Հմայիլ (արարերէն), ԺԹ—ԺԹ դդ., Արար. Հմայիլ Հմբ 37, 4—17. Ասորերէն պատառիկներ (14 միաւոր. 9-ը մագաղաթ, 5-ը՝ թուղթ), ԺԹ—ԺԹ դդ., Ասորերէն պտոկ Հմբ Հմբ 6—19:

66. Ներսոյեան Տիրան արքեպս., Նիւ Եօրք, 1985 թ.—1. Կանոնագիրք, ԺԹ դ., Հայ. Հմբ 10953:

67. Նիկողոսեան Ռոզա, Կումայրի, 1989 թ.—1. Պարտէք Հոգեւոր, 1884 թ., Հայ. նոր Հմբ 280, 2. Ընթերցարան, ԺԹ դ., Հայ. նոր Հմբ 281:

68. Նորուղեան Անուշաւան, Երեւան, 1985 թ.—Հմայիլ, ի դ. սկիզբ, Հայ. Հմայիլ Հ. 398:

69. Շահինեան Սեղա, Փարիզ, 1992 թ.—1. Մանրուսմունք, ԺԹ դ., Հայ. Հմբ 11023:

70. Պալիողեան Աղան արքեպս., Սիդնէյ, 1987 թ.—1. Աղօթագիրք, 1773 թ., Ալլալեզու ձեռ. Հմբ 197:

71. Պարսամեան Խաժակ արքեպս., Նիւ Եօրք, 1992 թ.—1. Մանրուսմունք, 1277 թ., Հայ. Հմբ 11021:

72. Պարսումեան Ռուրէն, Հալէպ, 1989 թ.—[Վասն կաթողիկէ դաւանութեան և պաշտամանց], ԺԹ դ., Հայ. Հմբ 11005, 2. Աղօթագիրք (ասորերէն), Ալլալեզու Հմբ 200:

73. Պետրոսեան Սուրէն, Լոս Անջելէս, 1991 թ.—1. Ֆիկհ, 1848 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2202, 2. Քերականութիւն, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2203:

74. Պերպերեան Պետրոս, Հալէպ, 1991 թ.—1. Պատճէնք գրութեանց առաջնորդին Հայոց Աղանայի՝ Մուշեղալ վարդապետի, 1905 թ., Հայ. նոր Հմբ 301:

75. Ռուխիկեան Յասմիկ եւ Կառլէն, Երեւան, 1986 թ.-1. Հմայիլ, 1705 թ., Հայ. հմայիլ Հմր 402:

76. Սալաթեան Վարուժան, Դամասկոս, 1986—1991 թթ.—1. Հէմայիլ, 1806 թ., Հայ. հմայիլ Հմր 401, 2. Յովհան եւ Արթին վարժապետք, Երգը խնճոյից, 1834 թ., Հայ. նոր Հմր 275, 3. Քաղուածք ի Ս. Գրոց, ի դ. սկիզբ, Հայ. նոր Հմր 279, 4. Հիմունք իսլամի, Քերականութիւն արարերէնի եւ գագէլ, ԺԷ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2168, 5. Զեռնարկ ընթերցման Ղուրանի, ԺԲ—ԺԹ դդ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2169, 6. Վարուեցողութեան ձեռնարկ, ԺԷ—ԺԹ դդ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2170, 7. Հաֆէզ, Դիւան, 1855—1856 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2178, 8. Ֆիկէ, 1878—1879 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2179, 9. Ֆիկէ, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2180, 10. Շարիաթ, 1884 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2181, 11. Ղուրան, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2182, 12. Ֆիկէ, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2183, 13. Կրօնական, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2184, 14. Խմաստասիրութիւն, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2185, 15. Քերականութիւն, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2186, 16. Ֆիկէ, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2187, 17. Կրօնական ժողովածու, 1935—1936 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2188, 18. Բանատեղծութիւններ, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2189, 19. ժողովածու, 1809—1810 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2190, 20. Կրօնական (շափածոյ), ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2191, 21. Կրօնա-խմաստասիրական, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2192, 22. Խրատա-բարոյական, 1736—1737 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2193, 23. Տրամարանութիւն, 1764—1765 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2194, 24. Քերականութիւն, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2195, 25. Կրօնական, 1838—1839 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2196, 26. Հադիսներ եւ Տաղաշափութիւն, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2197, 27. Ղուրան, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2198, 28. Ղուրան, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2199, 29. Զափածոյք, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2200, 30. Ղուրան, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2201, 31. Աստուածաբանական-կրօնական, 1733 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2204, 32. Կրօնական, ԺԲ դ., Արարատառ պտոկ Հմր 71, 33. Քերականութիւն, ԺԹ դ., Արարատառ պտոկ Հմր 72:

77. Սամուէլեան (ահէ³, Հալէպ, 1985 թ.—1. Հադիսներ (Շաբէ ալ-Մուշրուաթ), ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2111, 2. Ֆիկէ, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2112, 3. Ֆիկէ, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2113, 4. Ֆիկէ, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2114, 5. Ֆիկէ, 1480 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2115, 6. Անուանու-Աշիկին, 1560 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2116, 7. Բացարական բառարան, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2117, 8. Ֆիկէ, ԺԹ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2118, 9. Ֆիկէ, 1706 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2119, 10. Հադիսներ, 1657 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2120, 11. Ֆիկէ, ԺԷ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2121, 12. Հադիսների մեկնութիւն, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2122, 13. Ֆիկէ, 1468 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2123, 14. Տրամարանութիւն, 1706 թ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2124, 15. Հոլլավում, 1768—1769 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2125, 16. Հադիսների մեկնութիւն, ԺԲ դ., Արարատառ ձեռ. Հմր 2126, 17. Քերականութիւն, 1585 թ., Արարատառ ձեռ.

³ Կազմակերպել է ժողովումն ու առաջումը եւ Հալեպահայ այլ նուիրատուների ձեռք բերած ձեռադրերի այս մեծ խմբի:

Հմք 2127, 18. Աստուածաբանական հարցմունք և պատասխանիք, 1716 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2128, 19. Իմաստասիրութիւն, 1694—5 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2129, 20. Հաւաքածու, 1687 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2130, 21. Ղուրանի մեկնութիւն, 1681 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2131, 22. Քերականութիւն, Սեփականութեան մասին, 1682 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2132, 23. Բարոյագիտութիւն, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2133, 24. Ղուրան, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2134, 25. Ժողովածու, 1819 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2135, 26. Ֆիկչ (Հանաֆի), 1730 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2136, 27. Ֆիկչ, խարարներ, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2137, 28. Ֆիկչ, 1735 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2138, 29. Ժողովածու, 1757—1758 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2139, 30. Ղուրան, 1701 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2140, 31. Իմաստասիրութիւն, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2141, 32. Կրօնական ժողովածու, 1823 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2142, 33. Հոգերանութիւն, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2143, 34. Ղուրանի 7-րդ սուրահ, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2144, 35. Ֆիկչ, 1214 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2145, 36. Ֆիկչ, 1572 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2146, 37. Կրօնազիտութիւն և շարիաթ, 1805—1806 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2147, 38. Ֆիկչ, 1723 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2148, 39. Հաղիսներ, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2149, 40. Կրօնական ժողովածու, 1825—1826 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2150, 41. Կրօնական, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2151, 42. Ֆիկչ, 1715—1716 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2152, 43. Ժողովածու, 1787 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2153, 44. Իմաստասիրութիւն, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2154, 45. Կրօնական, 1597—1598 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2155, 46. Ֆիկչ, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2156, 47. Ղուրանի մեկնութիւն, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2157, 48. Ճարտասանութիւն, 1637 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2158, 49. Քերականութիւն և տրամարանութիւն, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2159, 50. Քերականութիւն, 1576—1577 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2160, 51. Կրօնական կանոններ, Ժ. դ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2161, 52. Քերականութիւն և իմաստասիրութիւն, 1696—1697 թթ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2177, 53. Ասորատառ արարերէն (Կարշունի), Ժ. դ., Այլալեզու ձեռ. Հմք 203:

78. Սարգիսեան-Վեստակու Աստղիկ, Լոնդոն, 1992 թ.—1. Գիրք վասն հին նշանաւոր կանանց Զինաց, Ժ. դ., Այլալեզու ձեռ. Հմք 205:

79. Սարգսեան Տէր Բարկէն քէյ., Իրան, 1988 թ.—Աւետարան, 1594 թ., Հայ Հմք 10995:

80. Սրապիոնեան Աւետիս, Սիսիան, 1989 թ.—1. Տաղարան, Ի դ. սկիզբ, Հայ. նոր Հմք 303:

81. Ստամբուլցեան Խաչիկ, Երևան, 1992 թ.—1. Երգարան, Ի դ. սկիզբ, Հայ. նոր Հմք 303:

82. Վաղգէն Ա կաթողիկոս ամենայն հայոց, Էջմիածին, 1991 թ.—1. Դեղագիտական բառարան (պարսկերէն), 1219 թ., Արարատառ ձեռ. Հմք 2175:

83. Վարդանեան Խորայէլ, Թէհրան, 1985 թ.—1. Ժողովածու, 1602 թ., Ժ. դ. Հայ. Հմք 10942:

84. Վիննիցայի պետական դիւնե, Ռուբախնա, 1986 թ.—1—126. Երրայլական տորաններ՝ Ժ. դ.—Ժ. դ., 126 միաւոր, Այլալեզու ձեռագրերի հաւաքածու (Համարները վճռուելու են գիտական մշակումից յետով, մինչ այդ հա-

շիւներն արւում են Ալլալեզու ձեռագրերի հաւաքածուի տուեալ պահին առկայ միաւորների քանակին 126 զումարելով):

85. Տէր-Խաչատրեան Մատթէոս, Ոսկեհատ դիւղ էջմիածնի, 1991 թ.—1. Մաշտոց, ԺԵ դ., Հայ. Հմբ 11014, 2. Մաշտոց, ԺԵ դ., Հայ. Հմբ 11015:

86. Տէր-Յարութեան Խորէն, Երեւան, 1989 թ.—1. Կազմ-տուփ (ստուարաթղթէ հիմքով, ծղոտէ նախշազարդերով), 1897 թ., Հայ. պտոկ Հմբ 2078:

87. Տէր-Յովհաննիսեան (Թօփնեան) Բամար, Արու Դարի, 1993 թ.—1. Պետրոս Տէր-Պետրոսեան Արքացի, Խնքնակենսադրութիւն և ալեւայլ վերցիշումներ, 1990 թ., Հայ. նոր Հմբ 305:

88. Տէր-Պետրոսեան Լեւոն՝ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ եւ «Գթութիւն» բարեգործական միութիւն, Երեւան, 1993 թ.—1. Մեկնութիւնք Երգոց երգոյն, ԺԵ դ., Հայ. Հմբ 11034, 2. Ժողովածու (Հայատառ թուրքերէն), ԺԵ դ., Հայ. Հմբ 11035, 3. Հարցմունք Աթանասի Աղեքսանդրացոյ և պատասխանիք Կիւրդի Երուսաղէմացոյ, ԺԵ դ., Հայ. Հմբ 11036, 4. Աւետարան մանկութեան, 1704 թ., Հայ. Հմբ 11037:

89. Տէր-Վարդանեան Գէորգ, Երեւան, 1985 թ.—1. Յաղագս խորհրդոց եկեղեցւոյ, ԺԵ դ., Հայ. Հմբ 10932:

90. Տիգրանեան Արշակ, Լոս Անջելոս, 1985 թ.—1. Աւետարան, 1270 թ., Հայերէն Հմբ 10944, 2. Ժողովածու, 1709—1711 թթ., Հայերէն Հմբ 10945, 3. Ճառնամիր (քաղուածոյ), ԺԵ դ., Հայերէն Հմբ 10946, 4. Գրառաջը և թուղթը, 1844 թ., Հայերէն Հմբ 10947, 5. Օրինակը թղթոց զանազան անձանց, 1838—1867 թթ., Հայերէն Հմբ 10948, 6. Բառդիրք անգլերէն-Հայերէն և Օրինակը թղթոց զանազան անձանց, 1877 թ., Հայերէն Հմբ 10949, 7. Վասն Հերծուածող լինելոյ Միքայէլի Զամշեանց և Գործք երիմեանի, 1874 թ., Հայերէն Հմբ 10950, 8. Հմայիլ (զրբաձեւ, Եթովպերէն), ԺԵ դ., Ալլալեզու ձեռ. Հմբ 191, 9. Հմայիլ (ժապաւինաձեւ, Եթովպերէն), ԺԵ դ., Ալլալեզու ձեռ. Հմբ 192, 10. Օրացոյց (թուրքերէն), 1816 թ., Արար. ձեռ. 2110:

91. Փիլաւճեան Խորէն, Հալէպ, 1985 թ.—1. Ժողովածու, 1812 թ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2093:

92. Փիլթոյեան Մկրտիչ, Երեւան, 1993 թ.—1. Հմայիլ, 1789 թ., Հայ. Հմայիլ Հմբ 427, 2. Հմայիլ, ԺԵ դ., Հայ. Հմայիլ Հմբ 428:

93. Քիւրքման Կարո, Կանադա, 1987 թ.—1. Յիսուս սէվմէնին թալիսմի ԺԵ դ., Հայ. նոր Հմբ 266, 2. Մէճմայի ղաղէլիաթ, 1855 թ., Հայ. նոր Հմբ 267:

94. Քիւփէլեան Նուպար և Անահիտ, Նիւ Եօրք, 1992 թ.—1. Դիւան Լիսանիի (Գաղէլներ), ԺԷ դ., Արարատառ ձեռ. Հմբ 2205:

ԳԵՎՈՐԴԻ ՏԵՐ-ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Գլխավոր ավանդապահ